

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.І. Пирогова**

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Вінницького національного медичного
університету імені М.І. Пирогова
професор О.В.Власенко**

«_____» _____ 2016 р.

ПЕДІАТРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти**

галузі знань **22 «Охорона здоров'я»**

спеціальність **228 «Педіатрія»**

спеціалізація **«Педіатрія»**

**2017 рік
Вінниця**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Власенко Олег Володимирович, проректор з наукової роботи, д.мед.н., професор

Дудник Вероніка Михайлівна, завідувач кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор

Андрікевич Ірина Іванівна, доцент кафедри педіатрії №2, к.мед.н., доцент

Мантак Галина Іванівна, доцент кафедри педіатрії №2, к.мед.н., доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Яблонь Ольга Степанівна, завідувач кафедри педіатрії №1, д.мед.н., професор

Токарчук Надія Іванівна, д.мед.н., професор кафедри педіатрії №1

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри педіатрії №2

«___» _____ 2016 року, протокол № _____

Зав.кафедри педіатрії №2 _____ проф.В.М.Дудник
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

Протокол від «__» _____ 2016 р. №__

Вчений секретар _____ (Серебреннікова О.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «ПЕДІАТРІЯ» складена відповідно до освітньо-наукової програми Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова

на третьому (освітньо-науковому рівні)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 228 «Педіатрія»

(код і найменування спеціальності)

спеціалізація «Педіатрія»

(код і найменування спеціальності)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Робоча програма навчання в аспірантурі зі спеціальності «Педіатрія» відображає сучасний стан цієї галузі і включає питання про найважливіші досягнення соматичної педіатрії, невідкладних станів в педіатрії, профілактики та зниження дитячої захворюваності.

Під час навчання, аспірант повинен досягнути високого рівня теоретичної і професійної підготовки, знання історії сучасної педіатрії, загальних її концепцій та методологічних підходів. При цьому передбачається всебічне розуміння в напрямку визначення різних клінічних варіантів та ускладнень найбільш поширених захворювань дитячого віку, планування обстеження хворої дитини та інтерпретування отриманих результатів при найбільш поширених захворювань дитячого віку, проведення диференційної діагностики і постановки попереднього клінічного діагнозу найбільш поширених захворювань дитячого віку, визначення тактики ведення хворого при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку, діагностування невідкладних станів та надання екстреної допомоги при основних невідкладних станах у клініці дитячих хвороб, демонстрування вміння ведення медичної документації у клініці дитячих хвороб.

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики найбільш поширених захворювань, а саме, органів дихання у дітей, захворювань системи кровообігу, системи кровотворення, ендокринної патології у дітей, захворювань органів травлення, органів сечової системи у дітей, найбільш поширених захворювань дітей неонатального віку, з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків педіатрії та диспансерний нагляд за здоровими та хворими дітьми в умовах поліклініки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засвоєння особливостей перебігу, сучасних методів діагностики та використання новітніх технологій при лікуванні дітей із різною патологією.

Міждисциплінарні зв'язки: пропедевтика дитячих хвороб, дитячі інфекційні хвороби, клінічна фармакологія, фтизіатрія, алергологія, імунологія, соціальна медицина, нормальна фізіологія, нормальна анатомія, патологічна анатомія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, мікробіологія, внутрішні хвороби, акушерство та гінекологія, дитяча хірургія, ендокринологія, урологія, анестезіологія та реанімація.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «педіатрії» є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «педіатрії» є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в педіатрії;
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; вивчити новітні методи дослідження та лікування в педіатрії;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань у дітей;
- Аналізувати типову та атипичну клінічну картину найбільш поширених захворювань у дітей, виявляти їх ускладнення;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених захворюваннях у дітей та їх ускладненнях, оцінювати прогноз;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених захворювань у дітей;
- Визначити тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого при найбільш поширених захворюваннях у дітей та їх ускладненнях;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в педіатрії;

- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію при найбільш поширених захворюваннях у дітей.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у освітньо-науковій програмі).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії **компетентностей**:

- *інтегральні*: згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні знати історію розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії;
- *загальні*: згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні знати етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при захворюваннях у дітей та їх ускладненнях; актуальні наукові завдання та проблеми педіатрії.
- *спеціальні (фахові, предметні)*: згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні вміти:
  - Проводити діагностику та лікування найбільш поширених захворювань у дітей в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
  - Виконувати діагностичні процедури та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
  - Застосовувати медичні інформаційні технології та медичну літературу у діагностиці та лікуванні захворювань у дітей;
  - Проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
  - Проводити критичний аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей з актуальних проблем педіатрії;
  - Формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;
  - Розробляти дизайн дослідження;

- Вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- Презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- Впроваджувати досягнення науки і техніки у клінічну практику.
мати поняття щодо:
  - застосовування принципів доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при захворюваннях у дітей;
  - нових напрямків наукових досліджень з педіатрії;
  - етики та методології наукового дослідження;
  - сучасних підходів до міждисциплінарних наукових досліджень;
  - особливостей методології педагогічного процесу в педіатрії.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Результати навчання для дисципліни.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 300 години 10 кредитів ЄКТС.

Програма структурована у модулі:

Модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій (90 годин – 3 кредити).

Ведення хворих у неонатальному періоді. Ведення хворих дітей першого року життя. Ведення хворих дітей з патологією бронхолегеневої системи. Ведення хворих дітей з алергологічною патологією. Ведення хворих дітей з кардіоревматологічною патологією. Ведення хворих дітей з патологією травної системи. Ведення хворих дітей з патологією сечової системи.

Модуль 2. Актуальні питання педіатричної науки (60 годин – 2 кредити).

Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії. Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії. Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії. Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії. Доказова медицина в сучасній педіатричній науці. Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії. Етика та методологія наукового дослідження. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень. Особливості викладання педіатрії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.

Модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії (60 годин – 2 кредити).

Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей. Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей. Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей. Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми у дітей. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей. Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей. Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей.

Модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку (90 годин – 3 кредити).

Імунопрофілактика в педіатрії. Профілактика респіраторної патології у дітей, заходи попередження захворюваності у дітей, які часто хворіють.

Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей. Вторинна профілактика інфекційного ендокордиту у дітей. Профілактика артеріальної гіпертензії у дітей. Профілактика ожиріння у дітей. Профілактика патології травної системи у дітей. Профілактика патології сечової системи у дітей. Профілактичні заходи в дитячій алергології. Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку, формування дефіцитних станів у дітей першого року життя.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усь- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій						
Тема практичного заняття 1 Ведення хворих в неонатальному періоді Тема самостійної роботи 1 Диференційний діагноз жовтяниці періоду новонародженості Тема самостійної роботи 2 Інфекції періоду новонародженості	14		5			9
Тема практичного заняття 2 Ведення хворих дітей першого року життя Тема лекції 1 Доказова медицина в сучасній клінічній педіатрії Тема самостійної роботи 3 Антибіотикотерапія в педіатрії	14	2	6			6
Тема практичного заняття 3 Ведення хворих дітей з патологією бронхолегеневої системи Тема самостійної роботи 4 Кашель у дітей: диференційний діагноз, лікування	14		8			6
Тема практичного заняття 4 Ведення хворих дітей з алергологічною патологією Тема самостійної роботи 5 Синдром бронхіальної обструкції у дітей різного віку	12		6			6
Тема практичного заняття 5 Ведення хворих дітей з кардіоревматологічною патологією Тема самостійної роботи 6 Кардіомегалія у дітей: диференційний діагноз	12		6			6
Тема практичного заняття 6 Ведення хворих дітей з патологією травної системи	12		6			6

Тема самостійної роботи 7 Гепатомегалія у дітей: диференційний діагноз					
Тема практичного заняття 7 Ведення хворих дітей з патологією сечової системи	12		6		6
Тема самостійної роботи 8 Лихоманка невідомого походження у дітей					
Разом за модуль 1	90	2	43		45
Модуль 2. Актуальні питання сучасної педіатрії					
Тема практичного заняття 1 Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії	6		3		3
Тема самостійної роботи 1 Визначенні мети і завдань наукового дослідження в педіатрії					
Тема практичного заняття 2 Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії	8	2	3		3
Тема лекції 1 Інноваційні напрямки наукових досліджень в педіатрії					
Тема самостійної роботи 2 Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в педіатрії					
Тема практичного заняття 3 Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії	6		3		3
Тема самостійної роботи 3 Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі					
Тема практичного заняття 4 Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії	6		3		3
Тема самостійної роботи 4 Статистична обробка даних в педіатричних дослідженнях					
Тема практичного заняття 5 Доказова медицина в сучасній педіатричній науці	6		3		3
Тема самостійної роботи 5 Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні					
Тема практичного заняття 6 Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки	2		2		
Тема практичного заняття 7 Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії	2		2		
Тема практичного заняття 8 Етика та методологія наукового дослідження	7		3		4
Тема самостійної роботи 6 Впровадження досягнень науки у педіатричну практику					

Тема практичного заняття 9 Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень	9		3			6
Тема самостійної роботи 7 Роль генетичних досліджень в сучасній педіатричній науці						
Тема практичного заняття 10 Особливості викладання педіатрії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.	8		4			4
Тема самостійної роботи 8 Науково-методичні засади викладання педіатрії на до дипломному етапі навчання						
Разом модуль 2	60	2	29			29
Модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії						
Тема практичного заняття 1 Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей	10	2	4			4
Тема лекції 1 Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у дітей						
Тема самостійної роботи 1 Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у новонароджених дітей						
Тема практичного заняття 2 Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей	8		4			4
Тема самостійної роботи 2 Задишка у дітей: тактика лікаря						
Тема практичного заняття 3 Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей	8		4			4
Тема самостійної роботи 3 Ціаноз у дітей: тактика лікаря						
Тема практичного заняття 4 Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей	2		2			
Тема практичного заняття 5 Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей	6		3			3
Тема самостійної роботи 4 Синдром абдомінального болю у дітей: тактика лікаря						
Тема практичного заняття 6 Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей	2		2			
Тема практичного заняття 7 Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної	2		2			

астми у дітей					
Тема практичного заняття 8 Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей Тема самостійної роботи 5 Невідкладна допомога при отруєннях у дітей	10		4		6
Тема практичного заняття 9 Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей	2		2		
Тема практичного заняття 10 Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей Тема самостійної роботи 6 Невідкладна допомога при утопленні, електротравмах, обмороженні, перегріванні, укусах	10		4		6
Разом за модуль 3	60	2	31		27
Модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку					
Тема практичного заняття 1 Імунопрофілактика в педіатрії Тема лекції 1 Медико-соціальне значення вакцинації в попередженні хвороб дитячого віку Тема самостійної роботи 1 Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я	13	2	5		6
Тема практичного заняття 2 Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку, формування дефіцитних станів у дітей першого року життя Тема самостійної роботи 2 Роль вітаміну Д в профілактичній педіатрії Тема самостійної роботи 3 Профілактика залізодефіциту у дітей	20		5		15
Тема практичного заняття 3 Профілактика респіраторної патології у дітей, заходи попередження захворюваності у дітей, які часто хворіють	5		5		
Тема практичного заняття 4 Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей	4		4		
Тема практичного заняття 5 Вторинна профілактика інфекційного ендокордиту у дітей	4		4		
Тема практичного заняття 6 Профілактика артеріальної гіпертензії у дітей	4		4		
Тема практичного заняття 7 Профілактика ожиріння у дітей Тема самостійної роботи 4 Педіатричні аспекти профілактики метаболічного синдрому	12		4		8

Тема практичного заняття 8 Профілактика патології травної системи у дітей	4		4			
Тема практичного заняття 9 Профілактика патології сечової системи у дітей	4		4			
Тема практичного заняття 10 Профілактичні заходи в дитячій алергології Тема самостійної роботи 5 Профілактика медикаментозної алергії у дітей	12		4			8
Тема самостійної роботи 6 Профілактика травматизму у дітей та синдрому жорстокого поводження з дитиною	8					8
Разом за модуль 4	90	2	43			45
ВСЬОГО	300	8	14 6			14 6

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій	
1.	Доказова медицина в сучасній клінічній педіатрії	2
	Разом за модуль 1	2
	Модуль 2. Актуальні питання сучасної педіатрії	
1.	Інноваційні напрямки наукових досліджень в педіатрії	2
	Разом за модуль 2	2
	Модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії	
1.	Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у дітей.	2
	Разом за модуль 3	2
	Модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку	
1.	Медико-соціальне значення вакцинації в попередженні хвороб дитячого віку.	2
	Разом за модуль 4	2
	Всього годин	8

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ -----

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій	
1.	Ведення хворих в неонатальному періоді	5
2.	Ведення хворих дітей першого року життя	6
3.	Ведення хворих дітей з патологією бронхолегеневої системи	8
4.	Ведення хворих дітей з алергологічною патологією	6
5.	Ведення хворих дітей з кардіоревматологічною патологією	6
6.	Ведення хворих дітей з патологією травної системи	6
7.	Ведення хворих дітей з патологією сечової системи	6
	Разом за модуль 1	43
	Модуль 2. Актуальні питання сучасної педіатрії	
1	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії.	3
2	Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії.	3
3	Сучасні методи лабораторної діагностики в педіатрії.	3
4	Сучасні методи інструментальної діагностики в педіатрії.	3
5	Доказова медицина в сучасній педіатричній науці.	3
6	Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки.	2
7	Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії.	2
8	Етика та методологія наукового дослідження.	3
9	Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.	3
10	Особливості викладання педіатрії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.	4
	Разом за модуль 2	29
	Модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії	
1.	Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей.	4
2.	Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності у дітей.	4
3.	Надання невідкладної допомоги при гострій серцевій та судинній недостатності у дітей, порушеннях серцевого	4

	ритму та провідності у дітей.	
4.	Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей.	2
5.	Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій недостатності у дітей.	3
6.	Надання невідкладної допомоги при гострій нирковій недостатності у дітей.	2
7.	Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми у дітей.	2
8.	Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці у дітей.	4
9.	Надання невідкладної допомоги при лихоманці у дітей.	2
10.	Надання невідкладної допомоги при судомах у дітей.	4
	Разом за модуль 3	31
	Модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку	
1	Імунопрофілактика в педіатрії.	5
2	Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку, формування дефіцитних станів у дітей першого року життя.	5
3	Профілактика респіраторної патології у дітей, заходи попередження захворюваності у дітей, які часто хворіють.	5
4	Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей.	4
5	Вторинна профілактика інфекційного ендокардиту у дітей.	4
6	Профілактика артеріальної гіпертензії у дітей.	4
7	Профілактика ожиріння у дітей.	4
8	Профілактика патології травної системи у дітей.	4
9	Профілактика патології сечової системи у дітей.	4
10	Профілактичні заходи в дитячій алергології.	4
	Разом за модуль 4	43
	Всього годин	146

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ -----

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

	Модуль 1. Ведення хворих в педіатричній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій	
1.	Диференційний діагноз жовтяниці періоду новонародженості	5
2.	Інфекції періоду новонародженості	4
3.	Антибіотикотерапія в педіатрії	6
4.	Кашель у дітей: диференційний діагноз, лікування	6
5.	Синдром бронхіальної обструкції у дітей різного віку	6
6.	Кардіомегалія у дітей: диференційний діагноз	6
7.	Гепатомегалія у дітей: диференційний діагноз	6
8.	Лихоманка невідомого походження у дітей	6
	Разом за модуль 1	45
	Модуль 2. Актуальні питання сучасної педіатрії	
1	Визначенні мети і завдань наукового дослідження в педіатрії.	3
2	Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в педіатрії.	3
3	Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі.	3
4	Статистична обробка даних в педіатричних дослідженнях.	3
5	Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні.	3
6	Впровадження досягнень науки у педіатричну практику.	4
7	Роль генетичних досліджень в сучасній педіатричній науці.	6
8	Науково-методичні засади викладання педіатрії на до дипломному етапі навчання.	4
	Разом за модуль 2	29
	Модуль 3. Алгоритми надання невідкладної допомоги в педіатрії	
1	Сучасні принципи серцево-легеневої реанімації у новонароджених дітей.	4
2	Задишка у дітей: тактика лікаря.	4
3	Ціаноз у дітей: тактика лікаря.	4
4	Синдром абдомінального болю у дітей: тактика лікаря.	3
5	Невідкладна допомога при отруєннях у дітей.	6
6	Невідкладна допомога при утопленні, електротравмах, обмороженні, перегріванні, укусах.	6
	Разом за модуль 3	27
	Модуль 4. Профілактика захворювань дитячого віку	

1	Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я, її значення в профілактичній педіатрії.	6
2	Роль вітаміну Д в профілактичній педіатрії.	7
3	Профілактика залізодефіциту у дітей.	8
4	Педіатричні аспекти профілактики метаболічного синдрому.	8
5	Профілактика медикаментозної алергії у дітей.	8
6	Профілактика травматизму у дітей та синдрому жорстокого поводження з дитиною.	8
	Разом за модуль 4	45
	Всього годин	146

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- Створення доповіді на проблемну тематику з презентацією у сучасних форматах (ppt, prezi) на основі матеріалів з'їздів, конгресів, конференцій.
- Оволодіння методикою лабораторного та інструментального обстеження хворого в межах запланованої наукової роботи.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ -----

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальних занять з педіатрії є лекції, практичні заняття, самостійна робота аспірантів.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Протягом освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи, підсумкового модульного контролю. Форма контролю (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) обирається керівником курсу. За умов успішного завершення курсу аспірант отримує сертифікат, у якому зазначено назву навчального курсу, відмітка про успішність навчання та кількість кредитів.

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль успішності навчання аспірантів проводиться на останньому практичному занятті та включає вирішення тестових завдань (50 тестів), вирішення ситуаційної задачі та задачі з невідкладної допомоги.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Нарахування балів для аспірантів здійснюється за 200-бальною системою, перевід середнього балу до загального балу оцінювання знання аспіранта.

Оцінка **“Відмінно”** виставляється за роботу, в якій аспірант має глибокі, змістовні та конкретні знання. Аспірант знає класифікацію, особливості клінічних проявів, діагностику диференційну діагностику, лікування, профілактику патології дихальної, серцево-судинної, кровотворної, сечовидільної систем, ендокринної патології, патології травного тракту, загальні принципи спостереження за дітьми різного віку в умовах поліклініки. Загальна оцінка за дисципліну 180-200 балів.

Оцінка **“Добре”** виставляється за роботу, в якій аспірант показує достатньо змістовні знання з тих питань, що відображають основні розділи навчальної програми. Аспірант повинен знати основні клінічні прояви соматичної патології дитячого віку, методи діагностики та лікування хвороб дитячого віку та їх профілактику. Загальна оцінка за дисципліну 179-160 балів.

Оцінка **“Задовільно”** виставляється за роботу, в якій аспірант має неповні знання, які здебільшого обмежуються простим переліком складників, ознак, рис, без найменших подробиць. Аспірант повинен володіти обов'язковим мінімумом знань щодо теоретичних та практичних знань з педіатрії. Загальна оцінка за дисципліну 159-122 бали.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється за роботу, в якій аспірант не володіє обов'язковим мінімумом знань з педіатрії. Загальна оцінка за дисципліну менше 122 балів.

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Волосовець О.П. Рекомендації з серцево-легеневої реанімації у дітей. Методичний посібник / О.П. Волосовець, В.І. Снісарь – Дніпропетровськ, АРТ-ПРЕС, 2015. – 48 с.
  2. Державний формуляр лікарських засобів. ДП «Державний експертний центр МОЗ України». - Випуск сьомий. – К. 2015.
  3. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку. Навчальний посібник / під ред. В.М. Дудник – Видання 1-ше. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 560 с.
  4. Педіатрія: національний підручник: у 2 т. / За ред. проф. Бережного В.В. – Київ, 2013. – Т.1. – К, 2013. – 1040 с.
  5. Педіатрія: національний підручник: у 2 т. / За ред. проф. Бережного В.В. – Київ, 2013. – Т.2. – К, 2013. – 1024 с.
- Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій);
  - Плани практичних занять, самостійної роботи;
  - Завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА (БАЗОВА)

1. Аряєв М.Л., Котова Н.В., Горностаєва Н.Ю. та ін. Педіатрія: у 2-х т. - Одес. нац. мед. ун-т. - Т. 1, 2014. - 154 с.
2. Аряєв М.Л., Котова Н.В., Горностаєва Н.Ю. та ін. Педіатрія: у 2-х т. - Одес. нац. мед. ун-т. - Т. 2, 2014. - 311 с.
3. Волосовець О.П. Невідкладні стани в педіатрії / О.П. Волосовець, Ю.В. Марушко. – Харків: «Прапор», 2008. – 199 с.
4. Кривопустов С.П. Проблемно ориентированная педиатрия: избранные вопросы. – Харьков, 2012. – 287 с.
5. Майданник В.Г., Бутиліна О. В. Клінічна діагностика в педіатрії. - Київ: Дорадо-Друк, 2012. - 284 с.
6. Nelson textbook 19th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. Видавництво: SAUNDERS, 2011. – 2680 p.

ДОПОМІЖНА

1. Волосовець О.П. Кишеньковий довідник педіатра і сімейного лікаря (амбулаторна педіатрія) / О.П. Волосовець, С.П. Кривопустов – Харків: Новое слово, 2010. – 208 с.
2. Врожденные пороки сердца у детей. Учебное пособие / В.В. Лазоришинец, А.П. Волосовец, С.П. Кривопустов [и др.]. – Одесса: Друк, 2009. – 174 с.
3. Заболевания гепатобилиарной системы и поджелудочной железы у детей / В.Г. Майданник, В.В. Корнейчук, Н.В. Хайтович [и др.]. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 409 с.
4. Заболевания кишечника у детей / В.Г. Майданник, В.В. Корнейчук, Н.В. Хайтович [и др.]. – Киев: ВБ «Аванпост-Прим», 2009. – 487 с.
5. Майданник В.Г. Гостра пневмонія у дітей: Клінічні варіанти перебігу, діагностика та лікування / В.Г. Майданник, О.І. Сміян, Т.П. Бинда. – Суми, 2009. – 154 с.
6. Майданник В.Г. Клинические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике витамин D-дефицитного рахита у детей – К., 2014.- 58 с.
7. Майданник В.Г., Ємчинська Є.О. Клінічні настанови з діагностики та лікування позалікарняної пневмонії у дітей з позиції доказової медицини. – Київ. - 2014. – 43 с.
8. Майданник В.Г., Іванишин Л.М. Клінічні рекомендації з діагностики та лікування функціональних гастроінтестинальних розладів у дітей. – Київ. – 2013. – 66 с.
9. Маркевич В.Е. та ін. Морфофункціональні та біохімічні показники у дітей і дорослих. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2011. - 308 с.
10. Наказ №584 від 29.08.2006 «Протокол медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні».
11. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 вересня 2011 року № 595 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 11 серпня 2014 року № 551) «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 30.12.2015 № 916. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».
13. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 20.07.2005 № 364. Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія".

14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27.04.2006 № 254 120 с. в редакції наказу МОЗ України від 03.02.2009 Протоколи надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча ендокринологія».
15. Наказ МОЗ № 149 від 20.03.2008 «Клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років».
16. Наказ МОЗ № 225 від 28.03.2014 р. «Початкова, реанімаційна і після реанімаційна допомога новонародженим в Україні».
17. Наказ МОЗ України 27.04.2006 № 255 «Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям «Жовтяниця новонароджених».
18. Наказ МОЗ України № 484 від 21.08.2008 «Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами».
19. Наказ МОЗ України № 85 від 11.02.2016 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гострий риносинусит».
20. Накази МОЗ України: «Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні», «Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку» та по протоколах за спеціальностями: «Дитяча нефрологія», «Дитячі інфекційні хвороби», «Дитяча імунологія», «Педіатрія», «Дитяча пульмонологія». К.-2005.
21. Хвороби системи крові та ендокринної системи. Педіатрія Навчальний посібник /В.М. Дудник, Г.І.Мантак, І.І.Андрікевич – Видання 4-те. – Вінниця : ФОП Рогальська І.О., - 2016. – 388 с. : іл.
22. Cassidi J.T., Petty R.E. Textbook of Pediatric Rheumatology. Toronto: W.B. Saunders Company, 2002. – 819 p.
23. Fisher, Randall G.; Boyce, Thomas G. Moffet's Pediatric Infections Diseases: A Problem Approach, 4th Edition. – 2005. – 1054p.
24. Krugman's infections diseases of children 11th edition. – 2003. – 820p.
25. Paediatric cardiology / Robert H.Anderson et al. 3rd ed., 2009. – 1327 p.
26. Pediatric endocrinology and inborn errors of metabolism /Kyriakie Sarafaglou; associate editors, Georg Hoffmann, Karl Roth; consulting editor, Howard Courtney. McGrawHill Medical, 2009.
27. S.H.Orkin, D.E. Fisher, A.th.Look et al. Oncology of Infancy and Childhood. Saunders Elvevier, 2009.
28. S.H.Orkin, D.G.Nathan, D. Ginsburg et al. Hematology of Infancy and Childhood. Saunders Elvevier, 2009.

17. Інформаційні ресурси

1. Накази МОЗ України: "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні", "Про удосконалення організації медичної допомоги дітям підліткового віку" та по протоколах за спеціальностями: "Дитяча нефрологія", "Дитячі інфекційні хвороби", "Дитяча імунологія", "Педіатрія", "Дитяча пульмонологія". К.-2005.- 414 с.
http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/Про_удосконалення_амбулаторно-поліклінічної_допомоги_дітям_в_Україні.pdf
<http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=2111>
2. Державний формуляр лікарських засобів. ДП «Державний експертний центр МОЗ України». - Випуск сьомий. – К. 2015
<http://www.apteka.ua/article/322672>
3. Міжнародна класифікація хвороб і причин смерті, 10-й перегляд (МКХ-10)
<http://mkb-10.com>
4. Про затвердження протоколів надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча гематологія".- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 20.07.2005 N 364 –10 с.
http://www.gov.lica.com.ua/b_text.php?base=1&id=564544&type=3
5. Протоколи надання медичної допомоги дітям за спеціальністю «Дитяча ендокринологія». -Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27.04.2006 N 254 120 с. в редакції наказу МОЗ України від 03.02.2009 № 55
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ6018.html
6. Наказ МОЗ України №152 від 04.04.2005 р. „Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною”. – Київ, 2005. – 29 с. <http://ukraine.uapravo.net/data/base21/ukr21220.htm>
7. Наказ МОЗ України від 29.03.2006 N 179 «Порядок реєстрації живонароджених і мертвнонароджених» <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06>
8. Наказ МОЗ України 27.04.2006 N255 «Про затвердження клінічного протоколу надання неонатологічної допомоги дітям „Жовтятиця новонароджених».- 34 с. <http://ukraine.uapravo.net/data/base09/ukr09578.htm>
9. Наказ №584 від 29.08.2006 «Протокол медичного догляду за новонародженою дитиною з малою масою тіла при народженні».
<http://ukraine.uapravo.net/data/base05/ukr05859.htm>
10. Наказ МОЗ України №234 від 10.05.2007 р. «Про організацію профілактики внутрішньолікарняних інфекцій в акушерських стаціонарах». – Київ, 2007. -77 с. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0694-07>
11. Наказ МОЗ №149 від 20.03.2008 «Клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років»
<http://ukraine.uapravo.net/data2008/base09/ukr09572/index.htm>

12. Наказ МОЗ України № 484 від 21.08.2008 „Про затвердження клінічного Протоколу надання допомоги новонародженій дитині з дихальними розладами» - 58с.
<http://www.uapravo.net/akty/postanowa-resolution/akt3dndi3a/index.htm>
13. Наказ МОЗ №225 від 28.03.2014 р. «Початкова, реанімаційна і після реанімаційна допомога новонародженим в Україні»
<http://document.ua/pro-zatverdzhennja-ta-vprovadzhennja-mediko-tehnologichnih-d-doc190536.html>
14. Протоколи діагностики та лікування інфекційних хвороб у дітей.- Затверджено наказом МОЗ України від 09.07.2004 р., №354 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
15. Календар профілактичних щеплень в Україні.- Наказ МОЗ України №595 від 16 вересня 2011 року (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 11 серпня 2014 року №551) [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
16. Протокол лікування менінгококемії у дітей Наказ МОЗ України від 12.10.2009 № 737 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
17. Протокол лікування гострих кишкових інфекцій у дітей Наказ МОЗ України N 803 від 10.12.2007 Про внесення змін до наказу МОЗ від 09.07.04 N 354; Про затвердження Протоколів діагностики та лікування інфекційних хвороб у дітей [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
18. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах грип та гострі респіраторні інфекції [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
19. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям гострі респіраторні інфекції – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 липня 2014 р. № 499 [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.
20. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги дорослим та дітям грип – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 липня 2014 р. № 499. [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>; <https://www.moz.gov.ua/ua>.
22. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної і третинної медичної допомоги дітям ВІЛ інфекція – Затверджено Наказ Міністерства охорони здоров'я України 24 лютого 2015 р. № 92 <https://www.moz.gov.ua/ua>.
23. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із хронічним вірусним гепатитом В. Наказ МОЗ №59 від 29.01.2013 р. [www.nmu.edu.ua /kaf 34.php](http://www.nmu.edu.ua/kaf34.php); <https://www.moz.gov.ua/ua>.

24. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги дітям із хронічним вірусним гепатитом С. Наказ МОЗ №59 від 29.01.2013 р. www.nmu.edu.ua/kaf34.ph; <https://www.moz.gov.ua/ua>.
25. Галузевий стандарт вищої освіти Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110104 педіатрія.- Київ, 2003.-Видавництво «Книга-плюс».-23 с. www.moz.gov.ua/ua.
26. Галузевий стандарт вищої освіти Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110105 медико-профілактична справа.- Київ, 2003.-Видавництво «Книга-плюс».- 23 с. www.moz.gov.ua/ua.
27. Галузевий стандарт вищої освіти Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста за спеціальністю 7.110101 лікувальна справа.- Київ, 2003.-Видавництво «Книга-плюс».-23 с. www.moz.gov.ua/ua.